

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет права, публічного управління та
національної безпеки

Кафедра суспільних наук

Силабус навчальної дисципліни «Політологія, політичні інститути та процеси»

1. Профіль дисципліни

Освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування»	Освітній ступінь – перший (бакалаврський) Галузь знань: 28 «Публічне управління та адміністрування» Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування» Кількість кредитів – 4 Загальна кількість годин – 120 Рік підготовки, семестр – 2, 3 Компонент освітньої програми: <i>обов'язкова</i> Цикл підготовки: <i>загальний</i> Мова викладання: українська
--	---

2. Інформація про викладача

Викладач (-і)	Муляр Володимир Ілліч	
Профайл викладача (-ів)	https://polissiauniver.edu.ua/%d0%bc%d1%83%d0%bb%d1%8f%d1%80-%d0%b2%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%b4%d0%b8%d0%bc%d0%b8%d1%80-	
Контактна інформація	097-450-09-09; mulyarvlad@gmail.com	
Сторінка курсу в Moodle	http://beta.znau.edu.ua:3398/course/view.php?id=2977	
Консультації	Онлайн консультація через Zoom, Viber з 18.00 до 19.20	
	25.09.2024 – 18.00-19.20 25.11.2024 – 18.00-19.20.	Логін: 432 669 9409, Пароль: 2021

3. Анотація до дисципліни

Мета. Набуття здобувачами вищої освіти системних знань: про політичні процеси; про базові методологічні підходи аналізу політичних явищ; про основні знання і навички орієнтації в політичному житті суспільства і громадянина.

Завдання.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей:

а) загальних (ЗК):

ЗК 6. Здатність працювати в команді

ЗК 7. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

б) спеціальних/фахових (СК/ФК):

СК 10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 01. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

ПРН 16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- зміст дисципліни «Політологія, політичні процеси та інститути», її логіко-структурну упорядкованість;
- понятійно-категоріальний апарат політичної науки;
- історію політичної думки, основні політологічні течії та їх представників;
- наукову методологію аналізу політичного життя суспільства, політичних процесів та політичних інститутів;
- природу та сутність політики як сфери життя суспільства, її призначення як організаційно-управлінської діяльності людей та влади як універсального способу досягнення такої організації;
- природу, сутність та механізми здійснення основних політичних процесів, діяльності політичних інститутів та організацій;
- роль та місце людини в політичних процесах та діяльності політичних інститутів і організацій.

вміти:

- вчитися, освоювати та застосовувати набуті знання з дисципліни «Політологія, політичні процеси та інститути» в різних сферах життєдіяльності, в тому числі у професійній діяльності;
- використовувати наукову методологію аналізу політики як сфери життя суспільства, її призначення як організаційно-управлінської діяльності людей та влади як універсального способу досягнення такої організації, а також аналізу здійснення
- політичних процесів та діяльності політичних інститутів, життєдіяльності людини та особистості в політичній сфері;
- аналізувати історичні та політичні події, тенденції політичного розвитку суспільства
- в цілому та окремих його складових;
- орієнтуватися у складних суспільних процесах, формувати адекватні їм оцінки;
- користуватися навичками аналізу суспільних подій у практичному житті.
- працювати самостійно та в команді, планувати і керувати своїм часом, виявляти ініціативу і підприємливість.

4. Організація навчання

4.1. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Денна	Заочна
Лекції	24	6
Практичні / лабораторні	24	6
Самостійна робота	72	108

4.2. Зміст початкової дисципліни

№ з/п	Тема	Структура курсу	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
1	Т1	<i>Вступ. Політологія як наука.</i> 1. Особливості політичної сфери життя суспільства. Сутність політичного. 2. Предмет політології. Методологічна база політичної науки 3. Роль політології в житті сучасного суспільства.	2/2/6	2/2/9
2	Т.2	<i>Зародження та становлення політичних вчень в давні часи.</i> 1. Періодизація політичних вчень та їх зародження в стародавньому світі. 2. Розвиток політичних поглядів на давньому Сході (Індія, Китай). 3. Політичні ідеї античного світу, стародавні Греція та Рим.	2/2/6	-/-/9
3	Т.3	<i>Політична думка західноєвропейського Середньовіччя та Відродження.</i> 1. Духовно-світоглядний стан західноєвропейського середньовічного суспільства. 2. Політичні погляди святого Аврелія Августіна «Про державу Божу». Політичне вчення Томи Аквінського. 3. Політична думка західноєвропейського Відродження та її відомі представники.	2/2/6	-/-/9
4	Т.4	<i>Основні напрямки політичної думки Нового часу.</i> 1. Духовно-світоглядна та соціально-політична ситуація західноєвропейського Нового часу. 2. Видатні представники політичної думки Нового часу: Т. Гоббс, Дж. Локк, Ш.-Л. Монтеск'є, Ж.-Ж. Руссо, А. Токвіль, Г. Гегель, К. Маркс та інші.	2/2/6	-/-/9
5	Т.5	<i>Соціально-політичні доктрини сучасного світу.</i> 1. Політична доктрина комунізму. 2. Сучасна соціал-демократія: виникнення та розвиток. 3. Політичний лібералізм. Неолібералізм. 4. Консерватизм і неоконсерватизм. 5. Сучасні теологічні політичні концепції	2/2/6	-/-/9
6	Т.6	<i>Розвиток політичної думки в Україні.</i> 1. Зародження політичної думки в епоху княжої доби. Політичні вчення Іларіона, В.Мономаха, Я.Мудрого, Святослава. 2. С.Оріховський – виразник української ідеї XVI століття. 3. Політичні концепції в Україні в XVII – першій половині XIX ст. Конституція П.Орлика. 4. Політичні доктрини України кінця XIX-початку XX ст.: основні напрямки та видатні теоретики.	2/2/6	-/-/9
7	Т.7	<i>Політична система суспільства.</i> 1. Поняття політичної системи суспільства: основні функції, структура. 2. Влада як одна з центральних проблем політології. 3. Громадянське суспільство, його основні принципи та риси. 4. Політичні режими: сутність, основні риси.	2/2/6	-/-/9

		5. Демократизація політичної системи: основні закономірності динаміки політичних режимів.		
8	Т.8	<i>Держава у політичній системі суспільства.</i> 1. Сутність держави, її походження та функції. Основні теорії походження держави. Основні ознаки держави. 2. Класифікація держав: форми правління, державний устрій. 3. Правова держава. Основні принципи правової держави.	2/2/6	2/2/9
9	Т.9	<i>Політичні партії та партійні системи. Політична культура суспільства.</i> 1. Сутність та поняття політичної партії: основні підходи. 2. Типологія політичних партій: загальна і дихотомічна. 3. Партійні системи: однопартійні, багатопартійні. Партійна система сучасної України. 4. Політична культура суспільства: поняття, зміст та структура. Типологія політичних культур.	2/2/6	-/-/9
10	Т.10	<i>Демократичні основи політичного життя. Людина у політичному житті суспільства.</i> 1. Сутність демократії, її концепції та основний зміст. 2. Основні принципи демократії: політичний плюралізм, принцип політичної участі, поділ влад, верховенство права, право більшості та захист права меншості, презумпція невинуватості, свобода слова. 3. Основні демократичні процедури: вибори, референдум, голосування. 4. Людина в політичному житті суспільства. Політична соціалізація людини. Політичне лідерство.	2/2/6	-/-/9
11	Т.11	<i>Функціонування сучасних політичних систем.</i> 1. Політичні реальності сучасного світу. 2. Класичні політичні моделі: президентська, парламентська, змішана, директоріальна. 3. Політичні системи країн з обмеженою демократією.	2/2/6	2/2/9
12	Т.12	<i>Соціально-політичні перспективи розвитку сучасної цивілізації.</i> 1. Соціально-політичні тенденції розвитку сучасного світу. 2. Рівність і свобода: дихотомія політичних партій лівого та правого спрямування; дихотомія соціалістичних та капіталістичних принципів суспільного життя; дихотомія політичних режимів; дихотомія держави та громадянського суспільства.	2/2/6	-/-/9
Разом:			120	120

4.3. Форми контролю та методи оцінювання

*На модульні контрольні роботи передбачити кількість балів, яка складає не менше 20% від максимальної кількості балів, які студент може отримати під час поточного контролю за накопичувальною системою (60 балів).

Примітка: Контроль знань та вмій здобувача вищої освіти здійснюється згідно з кредитно-трансферною системою організації освітнього процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100-бальною шкалою, тобто він формується з рейтингу виконання початкової роботи, для оцінювання якої призначається 60 балів, та рейтингу підсумкового контролю – 40 балів.

Максимальна кількість балів становить 60. Мінімальна кількість балів, набраних студентом, складає 60% від максимальної кількості балів, отриманих під час вивчення дисципліни – 36 балів.

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно контрольні заходи включають:

- поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення практичних занять, самостійної роботи, виконання модульної роботи і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів);
- підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі іспиту, відповідно до графіку навчального процесу.

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

- активна робота на лекційних заняттях;
- активна участь у виконанні практичних робіт;
- активна участь у дискусії та презентації матеріалу на практичних заняттях;
- експрес-опитування.

Підсумковий/семестровий контроль проводиться у формі іспиту. Іспит – форма оцінки підсумкового засвоєння студентами теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід.

Студент не може бути допущений до складання іспиту, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного та модульного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі не досягла 36 балів. Після екзаменаційної сесії декан факультету видає розпорядження про ліквідацію академічної заборгованості. У встановлений термін студент добирає залікові бали.

Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Результат іспиту оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів).

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час іспиту та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: 60 – 74 «задовільно», 75 – 89 «добре», 90 – 100 «відмінно»; 59 і менше балів – «не задовільно» та заноситься у "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни. У випадку отримання менше 60 балів студент обов'язково складає іспит після закінчення екзаменаційної сесії у встановлений деканом факультету термін.

У випадку повторного отримання менше 60 балів декан факультету призначає комісію у складі трьох викладачів на чолі із завідувачем кафедри та визначає термін перескладання заліку, після чого приймається рішення відповідно до чинного законодавства.

Приклад розрахунку балів для екзамену / заліку

Поточний та періодичний контроль													Індивідуальне самостійне завдання	Підсумковий контроль (екзамен)	Сума балів
Змістовний модуль 1						Змістовний модуль 2									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12				
4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	6	40	100	

5. Політики дисципліни

Політики дисципліни вибудовуються на основі чинного законодавства України про вищу освіту, норм та положень Університету, інших нормативних документів. Вони включають вимоги та правила поведінки учасників освітнього процесу (відвідування занять студентами, їх академічна активність, а також принципи відкритості та прозорості діяльності викладача через оцінювання знань, формування підсумкової оцінки тощо).

6. Література, необхідна для вивчення навчальної дисципліни

Основна:

1. Баранівський В.Ф. Політологія: Підручник /В.Ф. Баранівський. Київ: Національна академія управління, 2016. 236 с.
2. Воронянський О.В., Кулішенко Т.Ю., Скубій І.В. Політологія: підручник. Харків: ХНТУСГ імені Петра Василенка, 2017. 180 с.
3. Герасимчук Т.Ф., Киридон А.М., Троян С.С. Загальна теорія політики: Навчальний посібник. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2017. 226 с.
4. Горбатенко В.П., Остапенко М.А., Горбатенко І.А. Історія політичної думки в Україні: навч. посіб. Київ: МАУП, 2020. 128 с.
5. Лісовський П.М., Лісовська Ю.П. Політологія: навчальний посібник. Київ: Видавничий дім «Конкор», 2021. 228 с.
6. Муляр В.І. Політологія: Навчальний посібник. 4-е вид., перероб. і доп. Житомир: ЖДТУ: 2014. 320 с.
7. Політологія. Курс лекцій /Уклад. О.В. Довгаль, Д.О. Конопляник. Миколаїв, 2023. 162 с.
8. Політологія. Навчальний посібник (для студентів усіх форм навчання) / уклад. Л.М. Мельник, І.А. Дужа, І.М. Грек. Біла Церква: БНАУ, 2022. 494 с.
9. Політологія: навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей /Ред. Струкевич О.К., Конотопенко О.П., Лапшин С.А. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2016. 403 с.
10. Політологія [Текст]: навч. посіб. / Т.В. Гончарук-Чолач, О.М. Рудакевич, В.Я. Томахів, М.І. Гурик, Р.Ю. Чигур за ред. Т.В. Гончарук-Чолач. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2019.

Додаткова:

1. Аренд Ханна. Джерела тоталітаризму. 2-е вид. /Ханна Аренд.; Пер. 3 англ. Київ:ДУХ І ЛІТЕРА, 2005. 584 с.
2. Мамонтова Е.В. Публічна політика: навч.-метод. посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти [Електронне видання] / уклад.: Е.В. Мамонтова // Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса: Фенікс, 2023. 146 с.
3. Муляр В. І. Від софістів до Г. Гроція: концептуалізація природного права / Scientific approaches in jurisprudence: collective monograph / Lohvinenko M., Kordunian I., Muliar V. – etc. – International Science Group. Boston: Primedia eLaunch, 2020.
4. Муляр В. І. Природне право: концептуалізація західноєвропейської моделі від софістів до Г. Гроція. Studia Politologica – Ucraino-Polona. Випуск 3. Житомир–Київ–Краків: ФОП Євенок О. О., 2013.
5. Муляр В.І. Політологія: навчально - методичний посібник. Житомир: Поліський національний університет, 2023. 168 с.
6. Muliar V. Natural Law: the Sophists and Aristotl. Entwicklung der soziokulturellen sphäre und des Gesundheitssystems in der modernen Gesellschaft. Monografische Reihe «Europäische Wissenschaft». Buch 7. Teil 6. 2021.
7. Політологія: Методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форми навчання

спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / Державний біотехнологічний університет; авт.-уклад. Міносян А.С., Варипаєв О.М., Бондар Н.О. Харків [б.в], 2023. 137 с.

8. Політологія: методичні рекомендації до семінарських занять та самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота / уклад.: Л.М. Дунаєва, Т.П. Хлівнюк, Г.Б. Трушевич. Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2023. 32 с.

Викладач

В.І. Муляр

Завідувач кафедри

В.І. Муляр